

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering om het bedrag en de betalingswijze vast te stellen van de vergoedingen voor de goedkeuring van motorvoertuigen
- definitieve goedkeuring

Dit besluit past de bedragen aan verschuldigd voor de goedkeuring (homologatie) van voertuigen en systemen, onderdelen en technische eenheden van voertuigen. Het bepaalt eveneens de betalingswijze van deze vergoedingen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit besluit heeft binnen het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken betrekking op het beleidsveld "weginfrastructuur en wegenbeleid".

Het valt binnen de bevoegdheid die de gewesten hebben inzake het verkeersveiligheidsbeleid, krachtens artikel 6, §1, XII, 4°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, voor *"het toezicht op de naleving van de technische federale voorschriften voor voertuigen met het oog op hun inverkeerstelling en de technische keuring van voertuigen die op de weg rijden in toepassing van de federale normen, met dien verstande dat de natuurlijke en rechtspersonen gevestigd in een gewest vrij zijn om hun voertuig te laten controleren in een centrum voor technische keuring dat in een ander gewest is gelegen"*.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1. Principiële goedkeuring

De Vlaamse Regering verleende op 15 juli 2022 haar eerste principiële goedkeuring aan het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering om het bedrag en de betalingswijze vast te stellen van de vergoedingen voor de goedkeuring van motorvoertuigen (VR 2022 1507 DOC.0843-01, VR 2022 1507 DOC.0843-02, VR 2022 1507 DOC.0843-03, VR 2022 1507 DOC.0843-04, VR 2022 1507 DOC.0843-05).

2. Advies van de Vlaamse commissie administratie-nijverheid

Op 22 augustus 2022 bracht de Vlaamse commissie administratie-nijverheid (CAIN) haar advies uit. Naar aanleiding van het advies werd beslist een aantal tarieven aan te passen.

3. Tweede principiële goedkeuring

De Vlaamse Regering verleende op 23 september 2022 haar tweede principiële goedkeuring aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering om het bedrag en de betalingswijze vast te stellen van de vergoedingen voor de goedkeuring van motorvoertuigen (VR 2022 2309 DOC.1036/1, VR 2022 2309 DOC.1036/2, VR 2022 2309 DOC.1036/3, VR 2022 2309 DOC.1036/4).

4. Advies Raad van State

De Raad van State bracht zijn advies nr. 72.289/3 uit op 3 november 2022.

Een aantal opmerkingen van de Raad van State geven aanleiding tot beperkte aanpassingen van de tekst.

a) Een eerste opmerking betreft de rechtsgrond voor artikel 1 (voorheen artikel 2) en de bijlage van het ontwerp van besluit waarbij het bedrag wordt bepaald van de vergoedingen te betalen voor de goedkeuring van motorvoertuigen. Dit artikel en de bijlage bevatten gelijkaardige bepalingen als voorzien in het koninklijk besluit van 28 april 2011 tot vaststelling van het bedrag en de betalingswijze van de vergoedingen te innen voor de goedkeuring van motorvoertuigen (hierna: KB van 28 april 2011), dat door dit besluit wordt opgeheven.

Volgens de Raad van State kan in beginsel een rechtsgrond gevonden worden in artikel 1, §4, eerste lid, van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen (hierna: Wet van 21 juni 1985). Op grond van deze bepaling kan de Koning (lees sinds de regionalisering: de Vlaamse Regering) het tarief bepalen van de retributies te heffen voor de gehele en gedeeltelijke dekking van de bestuurs-, controle- en toezichtskosten nodig voor de toepassing van de in dit artikel bedoelde reglementen. Tevens kan een rechtsgrond gevonden worden in §4bis van dezelfde bepaling die “de minister die bevoegd is voor het vervoer te land” (lees sinds de regionalisering de Vlaamse Minister bevoegd voor Mobiliteit en Openbare Werken) machtigt om het bedrag aan te passen van de bijdrage die de kosten dekt voor de verificatie, het opstellen van het attest ter validering van het gelijkvormigheidsattest en de archivering.

Evenwel herinnert de Raad van State aan zijn eerder advies (nr. 66.339/3 van 10 juli 2019) waarin het standpunt werd ingenomen dat een gelijkaardige delegatie niet voldeed als rechtsgrond. Volgens de Raad is een bepaling die aan de regering de bevoegdheid beoogt op te dragen om te bepalen in welke gevallen retributies kunnen worden geheven, strijdig met artikel 173 van de Grondwet, volgens hetwelk het aan de wet- of decreetgever toekomt om die gevallen te bepalen (het wettigheidsbeginsel inzake retributies).

Over het wettigheidsbeginsel voor retributies heeft het Grondwettelijk Hof al uitspraak gedaan en werd geoordeeld:

“Inzake retributies volstaat het dat de bevoegde wetgever de gevallen omschrijft die aanleiding kunnen geven tot het heffen van de retributie en kan het regelen van andere essentiële elementen, zoals het bedrag van de retributie, worden gedelegeerd” (zie bijvoorbeeld het arrest van het Grondwettelijk Hof van 22 februari 2018, 18/2018, B.5.9.3 en van 16 januari 2020, 3/2020).

Op grond van deze rechtspraak kan de wet de Koning (inmiddels Vlaamse Regering) alleszins machtigen om het bedrag van de retributie te bepalen (zoals voorzien in artikel 1, §4, van de wet van

21 juni 1985). Daarnaast kunnen ook andere “essentiële elementen” worden gedelegeerd. Enkel “de gevallen” moeten in de wetkrachtige norm zelf opgenomen zijn.

Artikel 1, §4, eerste lid van de wet van 21 juni 1985 omschrijft “de gevallen” in de door het Grondwettelijk Hof bedoelde zin. Deze bepaling voorziet immers dat de Koning (lees Vlaamse Regering) het tarief van de retributies bepaalt te heffen “*voor de gehele of gedeeltelijke dekking van het bestuurs-, controle- en toezichtskosten nodig voor de toepassing van de in dit artikel bedoelde reglementen*”.

Aangezien de gevallen waarin de retributie kan worden geheven weldegelijk zijn opgenomen in artikel 1, §4, eerste lid, van de wet van 21 juni 1985 kan het advies van de Raad van State niet worden bijgetreden. Ook het vastleggen van een 0-tarief voor een aanvraag van individuele goedkeuring van een voertuig dat uitsluitend aangepast is om bestuurd te worden door een persoon met een beperkte mobiliteit kan begrepen worden onder het bepalen van de gevallen waarin al dan niet een retributie vereist is. Dit 0-tarief bestond trouwens ook reeds onder het KB van 28 april 2011. Dat de aanvrager wordt aangeduid als heffingsplichtige volgt bovendien onder meer uit de Europese en internationale regelgeving die vermeld is onder de rubriek “juridisch kader” van het ontwerp van besluit.

Overigens, in het advies nr. 49.219/4 van 28 februari 2011 bij de invoering van het KB van 28 april 2011, heeft de Afdeling Wetgeving geen opmerkingen gemaakt bij deze delegatie.

De tekst van artikel 1 (voorheen artikel 2), artikel 2 §2 (voorheen artikel 3, §2), het ontworpen artikel 4bis van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 en de bijlage blijven derhalve ongewijzigd. Wel worden artikel 1, §4, eerste lid, en artikel 1, §4bis, van de wet van 21 juni 1985 vermeld als rechtsgrond. Ook wordt artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen toegevoegd als rechtsgrond. Het standpunt van de Raad van State dat onvoldoende rechtsgrond voorhanden is kan dan ook niet worden gevolgd.

b) Een tweede opmerking betreft het oorspronkelijke artikel 1. Dit artikel voorzag dat het te nemen besluit de gedeeltelijke uitvoering betreft van verordening (EU) nr. 167/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 5 februari 2013 ‘inzake de goedkeuring van en het markttoezicht op landbouw- en bosbouwvoertuigen’, verordening (EU) nr. 168/2013 van het Europees parlement en de Raad van 15 januari 2013 ‘betreffende de goedkeuring van en het markttoezicht op twee- of driewielige voertuigen en vierwielers’ en verordening (EU) 2018/858 van het Europees parlement en de Raad van 30 mei 2018 ‘betreffende de goedkeuring van en het markttoezicht op motorvoertuigen en aanhangwagens daarvan en systemen, onderdelen en technische eenheden die voor dergelijke voertuigen zijn bestemd, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 715/2007 en (EG) nr. 595/2009 en tot intrekking van Richtlijn 2007/46/EG.

Volgens de Raad van State bevat het ontwerp van besluit geen bepalingen die strekken tot uitvoering van voormelde verordeningen, ook niet van artikel 32 van de verordening (EU) 2018/858.

Conform het advies werd het artikel 1 van het ontwerp daarom weggelaten, waardoor de nummering van overige artikelen ook werd aangepast.

Naar de voormelde verordeningen en de Overeenkomst betreffende de aanneming van eenvormige goedkeuringsvoorwaarden en de wederzijdse erkenning van de goedkeuring van uitrustingen en stukken van motorvoertuigen gedaan in Genève op 20 maart 1958, wordt nu verwezen onder de rubriek “Juridisch kader”.

c) De Raad van State acht het raadzaam te verduidelijken welke Europese regelgeving of VN/ECE-reglementen worden bedoeld in artikel 1, §1, 2° (voorheen artikel 2, §1, 2°) van het ontwerp. Deze verduidelijking zal opgenomen worden in de artikelsgewijze bespreking hieronder.

d) Tenslotte merkt de Raad van State op dat het niet voldoende duidelijk is wat in artikel 1, §1, 3° (voorheen artikel 2, §1, 3°) bedoeld wordt met een aanvraag in het kader van artikel 5, §2, van het KB van 15 maart 1968. Ook dit zal verduidelijkt worden in de artikelsgewijze bespreking hieronder.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Het Departement ontvangt verschillende soorten types aanvragen, zoals onder meer aanvragen voor Europese (type) goedkeuringen..

De Europese (type) goedkeuringen worden geregeld in 3 verschillende Europese verordeningen, naargelang het type van motorvoertuig.

Het gaat met name om:

- verordening (EU) nr. 167/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 5 februari 2013 inzake de goedkeuring van en het markttoezicht op landbouw- en bosbouwvoertuigen (hierna: verordening 167/2013);
- verordening (EU) nr. 168/2013 van het Europees parlement en de Raad van 15 januari 2013 betreffende de goedkeuring van en het markttoezicht op twee- of driewielige voertuigen en vierwielers (hierna: verordening 168/2013);
- verordening (EU) 2018/858 van het Europees parlement en de Raad van 30 mei 2018 betreffende de goedkeuring van en het markttoezicht op motorvoertuigen en aanhangwagens daarvan en systemen, onderdelen en technische eenheden die voor dergelijke voertuigen zijn bestemd, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 715/2007 en (EG) nr. 595/2009 en tot intrekking van Richtlijn 2007/46/EG (hierna: verordening 2018/858).

Het Departement ontvangt ook aanvragen voor internationale (deel)goedkeuringen op basis van de Overeenkomst betreffende de aanneming van éénvormige goedkeuringsvoorwaarden en de wederzijdse erkenning van de goedkeuring van uitrustingen en stukken van motorvoertuigen gedaan in Genève op 20 maart 1958.

De nationale goedkeuringen zijn geregeld in hoofdstuk II van het koninklijke besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen (hierna: KB van 15 maart 1968) en in artikel 3 tot en met 7 van het koninklijke besluit van 10 oktober 1974 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de bromfietsen, de motorfietsen en hun aanhangwagens moeten voldoen (hierna: KB van 10 oktober 1974).

2. Het bedrag van de vergoedingen verschuldigd door de aanvrager voor de bovenvermelde goedkeuringen van motorvoertuigen, systemen, onderdelen en technische eenheden van voertuigen zijn sinds ruim 10 jaar ongewijzigd gebleven (buiten de jaarlijkse indexatie).

Echter zijn de dossiers veel omvangrijker en complexer geworden ten gevolge van de zeer snel wijzigende en dikwijls complexe internationale homologatiereggeving. De behandeling ervan vergt meer tijd en expertise.

Het aantal nationale dossiers is in de periode 2015 – 2021 met ongeveer 20% toegenomen.

Het aantal internationale dossiers is in de periode 2015 -2021 verzesvoudigd (van 503 naar 3047 dossiers). Een grote toename was in 2017 toen het Brusselse gewest deze activiteiten heeft stopgezet.

Gevolgd door een grote toename t.g.v. de Brexit, waarbij Europese homologatiedossiers zich van het UK naar vooral Vlaanderen hebben verplaatst.

In de tabel die volgt, is de evolutie van het aantal internationale dossiers sinds 2015 weergegeven.

2015	503
2016	619
2017	2126
2018	2656
2019	3020
2020	3047
2021	3301

Bepaalde tarieven, vooral deze m.b.t. internationale goedkeuringsaanvragen (deel- en typegoedkeuringen), zijn dan ook verouderd, ontoereikend en achterhaald.

Dat blijkt ook uit een vergelijking betreffende de tarieven met de buurlanden, die beduidend hoger liggen.

Om die reden worden bij dit besluit een aantal bedragen herzien.

De vergoedingen voor de aanvragen voor individuele goedkeuringen (met uitzondering van de Processen Verbaal van Benaming, afgekort P.V.B.'s), aanvragen in het kader van de overeenstemming van productie en de afgifte van documenten, blijven ongewijzigd.

3. Er werd gekozen om de bepalingen omtrent de vaststelling van de bedragen en de betalingswijze van de vergoedingen vast te leggen in een apart besluit van de Vlaamse Regering en deze niet te integreren in het koninklijk besluit van 28 april 2011 tot vaststelling van het bedrag en de betalingswijze van de vergoedingen te innen voor de goedkeuring van motorvoertuigen (hierna: KB van 28 april 2011).

De goedkeuring van motorvoertuigen is een geregionaliseerde materie. Een afzonderlijk besluit houdt dit onderscheid zuiver en komt de duidelijkheid en overzichtelijkheid ten goede.

Het KB van 28 april 2011 wordt opgeheven.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1

Dit artikel somt op voor welke aanvragen de vergoedingen vastgelegd worden in de tabel in bijlage bij het ontwerp van besluit.

Het gaat grotendeels om dezelfde aanvragen die heden nog onder het KB van 28 april 2011 vallen. Een aantal tarieven zijn geschrapt omdat ze niet meer van toepassing zijn (zoals bijvoorbeeld het uurtarief van een ambtenaar). Andere tarieven zijn vereenvoudigd en opgeslorpt door andere tarieven (zoals bijvoorbeeld voor P.V.B.'s, waarbij geen onderscheid meer gemaakt wordt tussen een motorvoertuig en een gesleept voertuig).

Met de aanvragen tot internationale goedkeuring onder punt 2° worden de aanvragen op basis van de regelgeving opgenomen in de rubriek “Juridisch kader” bedoeld.

Het betreft niet alleen aanvragen tot goedkeuring, maar ook aanvragen in het kader van de procedure met betrekking tot de overeenstemming van productie (eerste beoordeling, overeenstemming van productie en of in het kader van artikel 5, §2, van het koninklijke besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen). Een aanvraag in het kader van artikel 5, §2, van het KB van 15 maart 1968 is gelijkaardig aan een aanvraag in het kader van de procedure voor de overeenstemming van productie, maar dan voor aanvragen die buiten het kader of het toepassingsgebied van Europese of internationale regelgeving vallen. Het gaat om een aanvraag waarbij een fabrikant onder meer de nodige gegevens bezorgt aan de goedkeuringsinstantie, zoals bepaalt in artikel 5, §2, punt 2.

Zoals in het KB van 28 april 2011, is ook de vergoeding vermeld voor een aanvraag van een attest voor validering van een door een andere lidstaat afgegeven gelijkvormigheidsattest.

Zoals vermeld onder punt A.2. hierboven, vergen de aanvragen, vooral m.b.t. internationale goedkeuringsaanvragen (deel- en typegoedkeuringen), meer tijd en expertise om te behandelen. Bovendien liggen de huidige tarieven van de internationale goedkeuringsaanvragen veel lager in vergelijking met de buurlanden Nederland en Duitsland. Om die reden worden deze tarieven op een gelijkaardig niveau gebracht.

Deze bedragen zullen jaarlijks, en voor het eerst op 1 januari 2023, geïndexeerd worden op basis van de gezondheidsindex. Het basisindexcijfer is dat van november 2021.

Artikel 2

De aanvrager is verantwoordelijk voor de betaling van de vergoeding. De vergoeding moet betaald worden voor de goedkeuringsinstantie start met de uitvoering van haar prestaties en voor ze documenten aflevert.

Hierop geldt een uitzondering voor de conform verklaarde fabrikant (of de vertegenwoordiger van de fabrikant), een aangewezen technische dienst en een erkende keuringsinstelling. Het gaat om gekende aanvragers die regelmatig aanvragen indienen. Het vooraf en apart factureren van elke aanvraag zou veel administratief werk en opvolging vergen. Daarom worden de aanvragen per maand gegroepeerd en de maand nadien gefactureerd. Gelet op de continue relatie met deze aanvragers is het risico op niet-betaling ook kleiner. Deze uitzondering was ook reeds voorzien in het KB van 28 april 2011

De betaling is verschuldigd binnen de 30 dagen.

Tenslotte wordt nog vermeld dat de vergoedingen voor geheel of gedeeltelijke prestaties verschuldigd zijn en niet worden terugbetaald bij annulering of het stopzetten van de aanvraag door de aanvrager. Ook als de goedkeuringsinstantie de aanvraag beëindigd (omdat bijvoorbeeld de gevraagde informatie niet wordt aangeleverd) of de aanvraag weigert, blijft de vergoeding verschuldigd.

Artikel 3

In artikel 4bis van het KB van 15 maart 1968, dat handelt over de kosten, wordt een uitdrukkelijke verwijzing naar dit ontwerp van besluit opgenomen. Dat maakt het voor de aanvragers gemakkelijker om de bedragen van de vergoedingen terug te vinden.

Het tweede punt van artikel 4bis m.b.t. de landbouwaanhangwagens wordt weggelaten omdat het niet meer van toepassing is.

Artikel 4

In artikel 7 van het KB van 10 oktober 1974 wordt verwezen naar het KB van 28 april 2011. Deze verwijzing wordt vervangen door een verwijzing naar dit ontwerp van besluit.

Artikel 5

Dit artikel heft het KB van 28 april 2011 integraal op. Voor het Vlaamse Gewest wordt deze materie immers volledig geregeld door het voorliggend ontwerp van besluit.

Artikel 6

De datum van inwerkingtreding is voorzien op 1 januari 2023. Deze datum valt samen met de datum van indexering van de tarieven.

Artikel 7

De Vlaamse minister voor de weginfrastructuur en het wegenbeleid is belast met de verdere uitvoering van het besluit.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

In dit verband wordt verwezen naar de nota waaraan de Vlaamse Regering op 23 september 2022 haar tweede principiële goedkeuring verleende (VR 2022 2309 DOC.1036/1).

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Op dit vlak zijn geen wijzigingen ten opzichte van de nota waaraan de Vlaamse Regering op 23 september 2022 haar tweede principiële goedkeuring verleende (VR 2022 2309 DOC.1036/1).

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

In dit verband wordt verwezen naar de nota waaraan de Vlaamse Regering op 23 september 2022 haar tweede principiële goedkeuring verleende (VR 2022 2309 DOC.1036/1).

4. VERDER TRAJECT

Na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering van dit ontwerp van besluit, wordt het besluit gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaand ontwerp van besluit om het bedrag en de betalingswijze vast te stellen van de vergoedingen voor de goedkeuring van motorvoertuigen;
- 2° de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad..

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- Het definitief goed te keuren ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering om het bedrag en de betalingswijze vast te stellen van de vergoedingen voor de goedkeuring van motorvoertuigen;
- De definitief goed te keuren bijlage bij het ontwerp besluit van de Vlaamse Regering om het bedrag en de betalingswijze vast te stellen van de vergoedingen voor de goedkeuring van motorvoertuigen;
- Het advies van de Raad van State.